Όταν δεν θα είμαι πια εδώ: Περί της καύσεως των νεκρών (Michel-Marie Zanotti-Sorkine)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 10 Ιουλίου, 2018

Όσο για την ταφή μου, αν ακουστούν φωνές, κυρίως της πεθεράς μου και των αγαπητών κουνιάδων μου, που θα προτείνουν **καύση**, σε παρακαλώ να τις ξαποστείλεις... για καύση. Ποτέ δε θα ξεχάσω εκείνη τη γυναίκα που συνόδευσα στο κρεματόριο του Περ Λασαίζ για να αποτεφρωθεί ο εικοσιεξάχρονος γιος της. Την ώρα που η σορός αναλωνόταν από τις φλόγες, εκείνη, στο σαλόνι όπου φρόνιμα περιμέναμε να μας επιστραφεί η στάχτη του, πολλές φορές χτύπησε βίαια το κεφάλι στον τοίχο φωνάζοντας και κλαίγοντας: «Το παιδί μου τώρα καίγεται!».

Αυτή η σκηνή μαρτυρεί το ανεπαρκές αυτής της λύσης. Ασφαλώς, αν ήμαστε στην Ινδία, όπου η σορός φθάνει κοντά στο Γάγγη, φερόμενη από τους οικείους σε ένα φορείο από μπαμπού και στις καρδιές επικρατεί η βεβαιότητα ότι διά της πυρακτωμένης οδού απελευθερώνεται η ψυχή, εκεί σώζεται η ανθρωπιά και η πίστη, αλλά η βιομηχανική φωτιά, το μίξερ που κονιορτοποιεί το σκελετό, το μηδέν που κρύβεται κάποτε -για να μην πω συχνά- πίσω από αυτή την αποδόμηση του σώματος, προσφέρει στην όψη του θανάτου ένα ύφος απελπιστικό.

Έχω πάντα στα μάτια της μνήμης ένα μικρό κορίτσι που συνόδευσε τον παππού του μέχρι το κρεματόριο και περίμενε ήσυχα μαζί με τους γονείς του, στο νεκρικό σαλόνι, να τους παραδοθεί η στάχτη. Ξαφνικά, άνοιξε η πόρτα κι ακούστηκε η φωνή ενός άντρα με μαύρη γραβάτα:

Κυρίες, κύριοι, παρακαλώ σηκωθείτε!

Και το κοριτσάκι, σε πλήρη σύγχυση, στράφηκε στη μητέρα του και ρώτησε:

Αλλά πού είναι λοιπόν ο παππούς;

Εδώ, απάντησε η μαμά, εδώ... σ’ αυτό το μικρό κουτάκι!

Της το έδειξε με το δάχτυλο. Το παιδί πλησίασε την τεφροδόχο, την κοίταζε επίμονα και σοκαρισμένο είπε:

Μα πώς γίνεται; Είναι ο παππούς; Αυτό έμεινε απ’ αυτόν;

Αντί για απάντηση, το μητρικό κεφάλι έκανε μια μελαγχολική θλιμμένη κίνηση. Τότε η μικρή, με μια χειρονομία που μάλλον έκρινε σωτήρια, πήρε την κούκλα της και την ακούμπησε πάνω στο κουτί με τη στάχτη. Αγκάλιασα το παιδί και θαύμασα την απλή λογική του που συνέλαβε με διαύγεια ότι κάτι δεν πήγαινε καλά. Μετά φύγαμε όλοι για το Πηγάδι των Αναμνήσεων, ένα είδος κοινού λάκκου όπου σκορπίζουν τις στάχτες. Εκεί και πάλι το θέαμα ήταν σπαρακτικό, για να μην πω αξιοθρήνητο. Ο υπάλληλος του κρεματορίου άνοιξε την τεφροδόχο που περιείχε τον άνθρωπο και έχυσε μέσα σε μια τρύπα τη σωματική του υπόσταση. Δυστυχώς, ένα φύσημα του ανέμου διασκόρπισε τις στάχτες και είδα τότε το κοριτσάκι να τρέχει προς κάθε κατεύθυνση, προσπαθώντας να πιάσει «το σύννεφο», «για να μη χαθεί ο παππούς», όπως φώναζε.

Το βράδυ, το δεκάχρονο κορίτσι μπήκε σε τέντα οξυγόνου στο νοσοκομείο Ρος-συρ-Υόν, μετά από οξεία κρίση άσθματος. Θα παρατηρήσεις ενδεχομένως: «Δεν έπρεπε να πάρουν μαζί το παιδί!» και θα έχεις δίκιο. Ωστόσο, επειδή η αλήθεια δεν προκύπτει μόνο από τα λόγια των παιδιών αλλά και από τα συναισθήματά τους, παραμένει καλό να τα ακούμε και να παρακολουθούμε, επειδή τα παιδιά βλέπουν την αλήθεια, βλέπουν καθαρά, τα μάτια τους είναι καινούρια, και κυρίως, κανείς δεν τα φτάνει όταν πρόκειται για την προστασία της ζωής, ακόμη κι αν πρόκειται για τη ζωή ενός νεοσσού ή ενός ταπεινού γυμνοσάλιαγκα.

Καημένε παππού, πού έγινες φευγαλέα σωματίδια σ’ ένα φούρνο που καίει στους χίλιους οχτακόσιους βαθμούς! Αν ήξερες τις συνθήκες της αποτέφρωσής σου και την οδύνη της εγγονής σου, θα είχες αναμφίβολα προτιμήσει να αποθέσουν το σώμα σου μέσα στη νύχτα της γης. Γι’ αυτό κι εμένα ας με ρίξουν στη γη, όπως σπέρνουν τον καλό σπόρο.

Κι επειδή ποτέ δε μου άρεσε να κοιμάμαι πολύ, σκέφθηκα για μια στιγμή μήπως με θάβατε όρθιο, αλλά, λυπάμαι τους νεκροθάφτες, και παραιτούμαι. «Ουφ!» σκέφτεσαι από μέσα σου και χαμογελάς... Χαρά μου, αν σε έκανα να χαμογελάσεις!
(Απόσπασμα από το βιβλίο «ΟΤΑΝ ΔΕΝ ΘΑ ΕΙΜΑΙ ΠΙΑ ΕΔΩ - Λόγος αληθινός ενώπιον του θανάτου», Εκδόσεις «Ατέρμονον»)